

Bruxelles, 28 noiembrie 2025
(OR. en)

15959/25

Dosare interinstituționale:
2025/0543 (COD)
2025/0544 (CNS)

IND 546
RECH 521
COMPET 1236
MI 959
EDUC 475
TELECOM 431
ENER 625
ENV 1281
CLIMA 557
AGRI 644
TRANS 589
SAN 775
BIOTECH 40
CADREFIN 335
CODEC 1921

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	11765/1/25 REV 1; 11749/25
Subiect:	<i>Pregătirea reuniunii Consiliului Uniunii Europene [Consiliul Competitivitate (Piață Internă, Industrie, Cercetare și Spațiu)], desfășurată la Bruxelles la 8-9 decembrie 2025</i> Pachetul Orizont Europa: programul-cadru pentru cercetare și inovare 2028-2034 a) Programul-cadru și normele sale de participare și de diseminare b) Programul specific de punere în aplicare a programului-cadru Orizont Europa – Raport intermediar

---

Raportul intermediar care figurează în anexa la prezenta notă prezintă punctul de vedere al președinției cu privire la situația actuală și la progresele înregistrate în a doua jumătate a anului 2025 în ceea ce privește examinarea propunerilor sus-menționate. Raportul a fost întocmit sub responsabilitatea președinției și nu aduce atingere chestiunilor pentru care există un interes particular și nici contribuțiilor ulterioare ale delegațiilor.

Prin urmare, Comitetul Reprezentanților Permanenți este invitat să ia act de raportul intermediar și să îl transmită Consiliului (Competitivitate) în vederea reuniunii acestuia din 9 decembrie 2025.

Pachetul Orizont Europa: programul-cadru pentru cercetare și inovare 2028-2034

a) Programul-cadru și normele sale de participare și de diseminare

b) Programul specific de punere în aplicare a programului-cadru Orizont Europa

– Raport intermediar

I. INTRODUCERE

1. Uniunea Europeană (UE) se află într-un moment hotărâtor. Piața unică rămâne incompletă, împovărată de complexitatea reglementărilor și de diferențele naționale, fapt care subminează competitivitatea și coeziunea europeană. În plus, astfel cum se evidențiază în rapoartele Draghi, Letta și Heitor, UE pierde teren în cercetare, inovare și investițiile asociate în fața concurenților de la nivel mondial, punând sub semnul întrebării poziția de lider tehnologic și autonomia strategică a UE.
2. UE se află la un punct de cotitură, iar eforturile în materie de cercetare și inovare (C&I) viitoare nu au fost niciodată mai importante. Într-o lume confruntată cu o incertitudine tot mai mare, cu provocări și crize globale, cu tehnologii emergente rapide și cu un peisaj geopolitic caracterizat de schimbări rapide, planificarea și ritmul susținut al C&I joacă un rol esențial în înțelegerea provocărilor, în dezvoltarea soluțiilor și în stăpânirea tehnologiilor care vor modela viitorul. Prin urmare, este necesar să se răspundă acestor provocări prin strategii și investiții comune inteligente, deblocând inovarea și consolidând fundațiile unei UE reziliente, pentru a ne asigura securitatea, prosperitatea și competitivitatea în viitor.

3. UE are nevoie de o colaborare mai strânsă. Colaborarea este punctul forte al Europei; prin urmare, UE și statele sale membre au condițiile prelabile pentru a revitaliza poziția de lider a Europei în domeniul științific și tehnologic și pentru a atinge nivelul de inovare necesar abordării provocărilor viitoare. Următorul program-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa trebuie să deschidă calea către realizarea acestui obiectiv acționând în strânsă sinergie cu alte programe din următorul cadru financiar multianual (CFM). Următorul CFM trebuie să asigure că rezultatele excelente în materie de C&I obținute în Europa sunt implementate în UE, oferind soluții practice pentru cetățenii săi și deschizând noi piețe pentru industria sa.

II. CONTEXT

4. La 16 iulie 2025, Comisia a publicat două propuneri conexe: o propunere de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa (programul-cadru)¹ și o propunere privind un program specific de punere în aplicare a programului-cadru Orizont Europa (programul specific)².
5. În Parlamentul European, responsabilă de aceste propuneri este Comisia pentru industrie, cercetare și energie (ITRE). Dl Christian Ehler (PPE, DE) a fost numit raportor pentru programul-cadru, iar dl René Repasi (S&D, DE) pentru programul specific.
6. Comitetul Economic și Social European, Curtea de Conturi și Comitetul Regiunilor au fost consultate pentru avize privind programul-cadru.

III. SITUAȚIA ACTUALĂ

7. Un prim schimb de opinii informal cu privire la propunerile Comisiei privind programul Orizont Europa a avut loc în cadrul reuniunii informale a miniștrilor C&I din 17 iulie 2025 de la Copenhaga.

---

¹ Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentului (UE) 2021/695 (doc. 11765/25).

² Propunere de DECIZIE A CONSILIULUI de instituire a programului specific de punere în aplicare a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa pentru perioada 2028-2034, de stabilire a normelor de participare și de diseminare în cadrul programului și de abrogare a Deciziei (UE) 2021/764 (doc. 11749/25).

8. La reuniunile Grupului de lucru pentru cercetare din 24 iulie și 1, 4, 8, 11, 15, 18, 22 și 25 septembrie 2025, Comisia a ținut prezentări referitoare la programul-cadru și la programul specific, ocazii cu care delegațiile au avut posibilitatea de a solicita clarificări. În urma clarificărilor furnizate de Comisie, Grupul de lucru pentru cercetare a procedat la examinarea propunerii.
9. Examinarea detaliată a propunerilor a avut loc la 6, 9, 13, 16 și 27 octombrie și la 3, 6, 10, 14, 17, 20 și 27 noiembrie 2025. În acest scop, propunerile au fost structurate în șase blocuri în care dispozițiile programului-cadru și ale programului specific au fost combinate pe teme, după cum urmează:
- blocul 1 – Dispoziții generale: programul-cadru (articolele 1-10 și 35-37) și programul specific (articolele 1-4 și 18-21);
  - blocul 2 – pilonul I, Excelența științifică: programul-cadru (articolele 12- 14) și programul specific (articolele 6-10);
  - blocul 3 – pilonul II, Competitivitate și societate, inclusiv parteneriate europene: programul-cadru (articolele 11 și 15) și programul specific (articolele 5 și 11);
  - blocul 4 – pilonul III, Inovarea: programul-cadru (articolele 16, 17 și 34) și programul specific (articolele 12 și 13);
  - blocul 5 – pilonul IV, Spațiul european de cercetare (SEC): programul-cadru (articolele 18 și 19) și programul specific (articolele 14-17);
  - blocul 6 – Norme de participare și diseminare: programul-cadru (articolele 20-33).
10. Textul între paranteze pătrate nu a fost inclus în discuții³.

---

³ Programul-cadru: articolul 1 alineatul (2) (Obiect), articolul 6 (Buget) și considerentul corespunzător 31, articolul 19 (Extindere), considerentul 36 (Regulamentul privind performanța); programul specific: articolul 1 alineatul (2) (Obiect), articolul 3 (Buget), articolul 4 alineatul (3) (Programe de lucru).

11. În plus, președinția a desfășurat, în cadrul reuniunilor Consiliului Competitivitate din 30 septembrie și 9 decembrie 2025, dezbateri de orientare specifice cu privire la domenii tematice care au acoperit subiecte precum C&I pentru dubla utilizare, securitatea și apărarea, precum și prioritățile strategice pentru C&I în Europa, cu accent pe viitoarele parteneriate.

IV. PROGRESE ÎNREGISTRATE

12. Obiectivul președinției a fost de a ajunge la o înțelegere profundă a propunerilor și a relației lor cu propunerea privind Fondul european pentru competitivitate (FEC), precum și de a impulsiona negocierile în vederea armonizării și consolidării textelor cât mai mult posibil. Scopul a fost de a valorifica experiența anterioară, punând în același timp un accent sporit pe noile aspecte ale propunerilor. Pentru a asigura claritate, s-a acordat o atenție deosebită discuțiilor structurate cu privire la chestiuni specifice, cu sprijinul notelor de reflecție ale președinției, precum și restrângerii numărului chestiunilor esențiale care necesită o atenție suplimentară în cadrul negocierilor care vor urma. Pentru anumite cazuri, în care sunt necesare clarificări și negocieri mai aprofundate, textul a fost marcat cu caractere aldine cursive. De asemenea, Comisia a furnizat documente neoficiale utile în cursul negocierilor.
13. Președinția a subliniat următoarele principii directe pentru a contribui la orientarea negocierilor:
- încurajarea gândirii inovatoare prin însușirea lecțiilor trecutului pentru a identifica noi piste;
  - consolidarea părților care intră în sfera de competență a Grupului de lucru pentru cercetare și clarificarea interconexiunilor cu noul FEC și adoptarea unei poziții cu privire la acestea;
  - asigurarea detaliilor necesare în regulament pentru a permite o flexibilitate încadrată a punerii în aplicare prin intermediul programelor de lucru și
  - evitarea repetărilor din alte acte legislative, mai puțin în cazurile în care sunt necesare excepții sau specificații.

14. Negocierile privind programul Orizont Europa sunt, de asemenea, strâns legate de negocierile mai ample din cadrul altor grupuri dedicate CFM. Bugetul general al CFM și părțile esențiale încadrate între paranteze pătrate din propunerea privind programul Orizont Europa, cum ar fi partea referitoare la extinderea participării și răspândirea excelenței, criteriile de atribuire și selecție și ratele de finanțare, sunt în curs de negociere în cadrul Grupului de lucru ad-hoc pentru CFM. În pofida acestui fapt, statele membre au solicitat o defalcare a bugetului general al programului Orizont Europa în funcție de subcomponentele acestuia. Subgrupul pentru FEC negociază cadrul de reglementare comun, precum și guvernanta și conținutul componentelor de politică.
15. Informațiile suplimentare așteptate din partea Comisiei care prezintă mecanismul de coordonare și instrumentul de coordonare a competitivității, care se preconizează că vor contribui la stabilirea priorităților de sus în jos și la alinierea între programe, constituie în continuare o necunoscută majoră. De asemenea, nu este clar în ce măsură și la ce nivel vor fi implicate statele membre.

Chestiuni transversale:

16. **Structura programului-cadru:** În general, arhitectura generală a programului-cadru, structurată în jurul unor piloni, nu a fost pusă sub semnul întrebării. Până în prezent, doar câteva state membre fie au luat în considerare, fie au solicitat mutarea anumitor părți, fie la alți piloni ca parte transversală a programului, fie la alte programe ale UE, în special la FEC.
17. **Flexibilitate și previzibilitate:** Accentul s-a pus pe elaborarea unui cadru care să asigure echilibrul adecvat între flexibilitate și previzibilitate. Scopul a fost de a realiza un echilibru dinamic pentru a stimula inovarea, oferind în același timp un cadru de reglementare clar și fiabil prin simplificarea textului și prin aducerea unui plus de claritate acolo unde este necesar în cadrul programului. Una dintre chestiunile esențiale nesoluționate este guvernanta generală pentru procesul de stabilire a priorităților și implicarea statelor membre în acest sens. Din acest motiv, în programul specific a fost introdus un spațiu rezervat pentru definirea unui proces global strategic de stabilire a priorităților care să asigure un rol consultativ puternic pentru statele membre și, prin urmare, implicarea și adeziunea acestora.

18. **Simplificare:** Realizarea simplificării în beneficiul solicitanților și al beneficiarilor este o prioritate absolută. Din acest motiv, a fost introdus un principiu orizontal de reducere a sarcinilor administrative. În plus, unele dintre măsurile de simplificare propuse (cum ar fi utilizarea în mod implicit a sumelor forfetare și a costurilor unitare în ceea ce privește personalul) au fost evidențiate prin caractere aldine cursive pentru discuții suplimentare în vederea asigurării celui mai bun cadru. Deși multe măsuri de simplificare vor fi decise în etapa de punere în aplicare, este esențial ca programul Orizont Europa să ofere orientări clare. O altă prioritate în materie de simplificare este raționalizarea reglementărilor pentru a se asigura că acestea sunt clare, evită repetarea inutilă și oferă flexibilitate în punerea lor în aplicare.
19. **Interdisciplinaritate, inclusiv integrarea științelor sociale și umaniste:** Există o aliniere deplină cu privire la necesitatea de a asigura abordări multidisciplinare și de a prevedea integrarea științelor sociale și umaniste în toate părțile programului-cadru. Acest lucru a fost subliniat și în cadrul pilonului II, Competitivitate și societate, în scopul asigurării rezultatelor colaborative în materie de C&I necesare pentru a soluționa provocările cu care se confruntă UE. În plus, a fost specificată mai în detaliu necesitatea unor cereri de propuneri specifice care să abordeze subiecte legate de științele sociale și umaniste.
20. **Asociere:** Asocierea țărilor terțe la programul-cadru capătă o nouă dimensiune în contextul geopolitic actual, în care UE pierde teren în domeniul C&I, iar programul-cadru se deschide către dubla utilizare. Pentru a aborda acest aspect, articolul privind asocierea a fost armonizat în toate programele CFM, pe baza celor patru categorii cunoscute de țări terțe, dar punând un accent mai mare pe partajarea costurilor asocierii, pe un echilibru echitabil, pe dreptul UE la o bună gestiune financiară și pe neconferirea de competențe decizionale țărilor terțe în ceea ce privește programul. Provocarea pentru programul-cadru va consta în găsirea unui echilibru între necesitatea de a colabora cu unele țări în cazul cărora asocierea nu prezintă niciun avantaj și de a aplica măsuri de securitate a cercetării în cazul țărilor din alte categorii care oferă avantaje. Un alt aspect se referă la partenerii apropiați și de încredere și la capacitatea acestora de a se asocia și de a participa pe deplin la beneficiile reciproce. În plus, Orizont Europa și FEC urmează să opereze cu sisteme de asociere diferite, ceea ce ar putea crea obstacole în calea ciclului integrat de inovare spre care tindem.

21. **Dubla utilizare:** Deschiderea programului-cadru pentru a sprijini dubla utilizare rezultă din evoluțiile geopolitice și tehnologice rapide. Acest lucru introduce o modificare a domeniului de aplicare în comparație cu actualul program-cadru. Prin urmare, negocierile ulterioare ar trebui să facă o distincție clară între potențialul de dublă utilizare și sprijinul pentru aceasta și activitățile strict legate de apărare. Pentru a beneficia de impulsul pe care cercetarea cu privire la dubla utilizare îl poate oferi C&I, trebuie definit cadrul adecvat care ar permite evitarea impunerii unor constrângeri inutile și a unor sarcini administrative împovărătoare.
22. **Securitatea cercetării:** Scopul securității cercetării este de a gestiona riscuri precum transferul nedorit de tehnologii critice, influența răuvoitoare asupra cercetării și încălcările eticii sau ale integrității, respectând în același timp principiile fundamentale ale C&I care stau la baza SEC. Chestiunea securității cercetării va face parte integrantă din negocierile privind chestiunile esențiale nesoluționate.

Interconexiuni cu FEC:

23. Propunerea privind programul Orizont Europa și propunerea privind FEC sunt strâns interconectate în mai multe domenii și împărtășesc ambiția subiacentă de a stimula ciclul de viață al inovării. Acest lucru va permite o tranziție a C&I către soluții care pot fi implementate și produse care pot fi comercializate, asigurându-se, în același timp, reintegrarea în cercetare a provocărilor legate de implementare. Prioritățile tematice pentru ambele programe ar trebui să fie interdependente de-a lungul ciclului de viață al inovării, pentru a garanta că investițiile publice au cel mai mare impact posibil. Principalele interconexiuni se regăsesc în diferite părți ale propunerii privind programul Orizont Europa:
24. **Componente de politică** (articolul 15 din programul-cadru și articolul 11 din programul specific): Aceste articole asigură o legătură între activitățile de C&I în colaborare pentru componenta „Competitivitate” a pilonului II al programului Orizont Europa, pe de o parte, și componentele de politică FEC, pe de altă parte, și explică motivele includerii acestora în partea dedicată C&I din cadrul programului de lucru aferent FEC pentru componentele de politică respective. Activitățile din cadrul componentelor de politică FEC vor beneficia, de asemenea, de C&I în colaborare desfășurate în cadrul componentei „Societate” a pilonului II și viceversa, deoarece evoluțiile în ceea ce privește atât componenta „Competitivitate”, cât și componenta „Societate”, în general, sunt interdependente.

25. **Misiuni și mecanismul noului Bauhaus european (NBE):** Este necesară o legătură strânsă între cele cinci misiuni existente, precum și între mecanismul NBE din cadrul programului Orizont Europa și FEC pentru a asigura implementarea continuă a investițiilor-cheie în C&I din actualul CFM. Această conexiune va asigura introducerea pe piață și implementarea eficientă a inovațiilor valoroase.
26. **Parteneriate europene** (articolul 11 din programul-cadru și articolul 5 din programul specific): Aceste articole stabilesc interconexiunea dintre viitoarele parteneriate europene și componentele de politică ale FEC. Parteneriatele alese ar putea fi strâns legate de componentele de politică și ar putea constitui un mijloc suplimentar de mobilizare de finanțare publică și privată de-a lungul ciclului de inovare pentru a aborda provocările comune.
27. **Consiliul European pentru Inovare (CEI)** (articolele 16 și 34 din programul-cadru și articolul 12 din programul specific): Este interconectat cu InvestEU și cu mecanismul pentru extinderea întreprinderilor din cadrul FEC. A fost adăugat un nou considerent (15c) pentru a se asigura funcționarea fără probleme a complementarității și tranziției dintre aceste instrumente, în special pentru întreprinderile care dezvoltă tehnologii de interes strategic pentru UE.
28. **Aplicații în domeniul apărării:** În ceea ce privește CEI, articolul 16 face trimitere la sprijinul pentru tehnologiile critice destinate aplicațiilor din domeniul apărării în cadrul programului Orizont Europa. Rămâne ca statele membre să decidă cu privire la modalitățile de finanțare a unor astfel de activități, și anume din componenta de apărare a FEC sau de către InvestEU, pe baza cunoștințelor dobândite cu finanțarea din domeniul tehnologiei profunde în cadrul CEI.
29. **Diseminare și valorificare** (articolul 32 din programul-cadru): Acest articol se referă la instrumentele FEC care sprijină strategia de valorificare din cadrul FEC pe care Comisia o poate aplica în cazul în care un beneficiar nu depune toate eforturile pentru a-și valorifica rezultatele.
30. **Măsuri de securitate** [articolul 20 din programul-cadru, care face trimitere în mod direct la FEC articolul 10 alineatele (2) și (3) privind preferința UE, articolul 13 privind aplicarea normelor pentru informațiile clasificate și articolul 20 privind Acțiunea accelerată și specifică pentru competitivitate]: Aceste articole din FEC pot fi utilizate în orice parte a programului de lucru aferent programului Orizont Europa, în cazul în care sunt relevante pentru a proteja autonomia strategică și suveranitatea tehnologică a UE. Măsura în care acest lucru este suficient, având în vedere particularitățile securității cercetării, rămâne o chestiune deschisă.

31. Se preconizează discuții suplimentare în cadrul subgrupului ad-hoc al Grupului de lucru pentru FEC cu privire la interesul strategic de a utiliza și FEC pentru a putea susține infrastructurile de cercetare și tehnologie de interes strategic pentru competitivitatea UE. Un ultim punct-cheie, în legătură cu care încă se așteaptă un aviz juridic în ceea ce privește respectarea tratatului, vizează programul specific pentru C&I în domeniul apărării, care este un program specific al programului Orizont Europa, dar care a fost inclus fără un buget specific în componenta de politică FEC privind reziliența și securitatea, industria de apărare și spațiul.

V. RAPOARTE DETALIAATE PENTRU FIECARE BLOC DE NEGOCIERE

32. În cele ce urmează, modificările esențiale de substanță care au fost introduse pentru a consolida orientarea programului sunt evidențiate pentru fiecare dintre cele șase blocuri.

Blocul 1: Dispoziții generale

33. Au fost introduse mai multe modificări esențiale pentru a consolida orientarea programului-cadru.

34. În **programul-cadru**, articolul 2, care furnizează definiții, a fost revizuit și extins în permanență cu noi definiții relevante pentru a oferi un set specific de definiții pentru program. Acest lucru s-a realizat avându-se în vedere faptul că ar trebui definiți numai termenii utilizați în regulament, iar definițiile din alte regulamente nu ar trebui repetate. La articolul 3, obiectivele generale ale programului-cadru au fost revizuite pentru a institui un discurs mai puternic. Noul accent se pune pe consolidarea bazelor științifice și tehnologice, prin excelență în C&I bazată pe concurență deschisă, cu scopul de a sprijini nu numai competitivitatea, ci și prosperitatea, suveranitatea și reziliența. Textul consolidează, de asemenea, sprijinul pentru realizarea Spațiului european de cercetare (SEC) și sprijinul pentru formarea și mobilitatea cercetătorilor, încurajând circulația creierelor, dar combătând în același timp exodul acestora. La articolul 4, care stabilește structura programului, a fost modificată componenta „Societate” a pilonului „Competitivitate și societate”, precum și capitolul privind SEC. La articolul 5 privind principiile orizontale apare un nou accent pe lanțul valoric al C&I, asigurându-se că programul se întinde de la cercetarea fundamentală la inovația radicală și permite o interconexiune puternică cu FEC pentru a încuraja adoptarea și implementarea rezultatelor. A fost inclusă, de asemenea, simplificarea proceselor administrative, precizându-se că accentul se pune în primul rând pe reducerea sarcinii participanților. În vederea incluziunii, a fost introdus un angajament clar de promovare a egalității de șanse pentru toate părțile interesate din domeniul C&I din UE, în timp ce mai multe state membre solicită să se reintroducă în mod explicit principiul extinderii din actualul Regulament privind programul Orizont Europa. Au fost introduse atât garantarea punerii în aplicare a egalității de gen, inclusiv integrarea dimensiunii de gen în conținutul C&I, cât și susținerea securității cercetării prin gestionarea riscurilor aferente, asigurându-se luarea în considerare a acestor principii în toate activitățile de C&I. În plus, pentru a obține un angajament optim și a asigura cel mai mare impact, a fost specificată necesitatea de a dezvolta sinergii strategice între pilonii programului Orizont Europa și componentele acestora și de a pune în aplicare programul-cadru în sinergie cu alte programe ale UE.

35. Unele dintre dispozițiile din această parte sunt dispoziții orizontale standardizate (articolele 7, 8 și 9) comune mai multor programe ale UE. Din acest motiv, modificările au fost strict menținute la un nivel minim și au urmărit doar să abordeze chestiuni cu un caracter politic mai pronunțat. La articolul 8, în urma solicitării din partea majorității delegațiilor, a fost introdusă marca de excelență utilizată în prezent fie pentru a înlocui marca de competitivitate nou-propusă, fie cel puțin în completarea acesteia. Propunerea președinției ar permite utilizarea ambelor mărci pentru a mobiliza fonduri suplimentare, ținând seama de principalele caracteristici ale fiecăreia dintre mărci, evitând în același timp riscul de confuzie generat de existența a două sigilii, astfel cum au subliniat unele state membre. În ceea ce privește articolul 9, Comisia primește instrucțiuni să furnizeze anual comitetului programului informații cu privire la contribuțiile financiare din partea țărilor asociate, pentru a oferi transparență și o imagine de ansamblu.
36. Articolul 10 este fundamental pentru punerea în aplicare a programului-cadru. S-a precizat că, în conformitate cu practica actuală, granturile ar trebui să fie principala formă de sprijin. În plus, se reamintește faptul că comitetul de evaluare ar trebui să fie compus integral sau, în cazuri justificate în mod corespunzător, parțial din experți externi independenți. Introducerea unor opțiuni simplificate în materie de costuri, cum ar fi sumele forfetare și costurile unitare în ceea ce privește personalul ca formă implicită de finanțare din partea UE, a primit reacții contradictorii din partea statelor membre, cu un scepticism general, în special față de utilizarea ca formă implicită a costurilor unitare în ceea ce privește personalul.

37. În **programul specific**, articolul 1 prevede că programul-cadru ar trebui, de asemenea, să pună în aplicare activități de C&I în colaborare în sprijinul componentelor de politică ale FEC. Articolul 2 privind obiectivele operaționale nu a înregistrat schimbări majore, în afară de un accent mai puternic pe încurajarea exploatarea rezultatelor C&I și pe optimizarea utilizării infrastructurilor de cercetare și tehnologie. Articolul 4 face ca lista conținutului programelor de lucru să fie exhaustivă, mai degrabă decât orientativă. Se urmărește astfel să se asigure o punere în aplicare a programului mai clară și mai structurată, precum și acțiuni mai previzibile și mai bine definite în programele de lucru și să se evite adăugarea unor criterii suplimentare la cererile de propuneri fără consultarea statelor membre. S-a precizat, de asemenea, că ar trebui stabilită o procedură de revizuire a evaluării. Securitatea cercetării a fost adăugată pe lista acțiunilor cărora li s-ar aplica norme specifice. Numărul programelor de lucru separate a fost aliniat la structura programului. Ca răspuns la solicitarea constantă a statelor membre vizând definirea gradului sporit de implicare a lor în stabilirea priorităților, a fost introdus un spațiu rezervat sub forma unui nou articol pentru a stabili un cadru strategic de stabilire a priorităților, care să asigure un rol consultativ puternic și, prin urmare, implicarea și adeziunea statelor membre. Pentru formularea acestui articol se așteaptă informații suplimentare privind mecanismul de coordonare și instrumentul de coordonare a competitivității anunțate de Comisie. La articolul 18 privind procedura comitetului, titulatura „configurație generală” a fost schimbată cu „configurație strategică”, cu un rol extins care include monitorizarea coerenței programului pentru toate programele sale individuale de lucru, inclusiv cu parteneriatele europene. Subcomitetele au fost aliniate la structura programului. În plus, precum și pentru a consolida rolul statelor membre, au fost introduse două puncte: clauza privind absența avizului pentru adoptarea programului de lucru și obligația Comisiei de a informa comitetul programului în mod periodic și încă dintr-un stadiu incipient, cu privire la progresele generale înregistrate în punerea în aplicare a programului specific.

Blocul 2: Excelența științifică

Consiliul European pentru Cercetare (CEC)

38. În general, principalele modificări legate de CEC au fost revizuirea propunerii pentru a fi în conformitate cu practicile și formulările actuale. În **programul-cadru**, se reafirmă obiectivul principal al Consiliului European pentru Cercetare, inclusiv accentul pus pe cercetătorii aflați la începutul carierei. Considerentul 13 a fost modificat pentru a se preciza că CEC ar trebui să dea curs celor mai promițătoare căi de la frontierele științei în toate domeniile și să se angajeze în cercetarea ascendentă, condusă de cercetători, prin intermediul unei concurențe deschise bazate exclusiv pe excelență.
39. În cadrul **programului specific**, articolul 6, mandatul președintelui CEC a fost stabilit la patru ani, acesta putând fi reînnoit o singură dată, în conformitate cu practicile actuale. De asemenea, s-a precizat că președintele CEC ar trebui să dedice cel puțin 80 % din timpul său de lucru activităților CEC, în conformitate cu practicile actuale. În plus, a fost eliminată trimiterea la politicile organizaționale ale Comisiei, deoarece ar putea conduce la interpretări greșite în ceea ce privește autonomia CEC. La articolul 7, componența Consiliului științific al CEC a fost stabilită la 22 de membri, astfel încât acesta să poată funcționa chiar dacă la un moment dat sunt în funcție mai puțini membri. Mandatul membrilor Consiliului științific a fost aliniat cu cel al președintelui. S-a precizat, de asemenea, că cei trei vicepreședinți, aleși de Consiliul științific, vor beneficia de sprijin administrativ în instituțiile de origine și că membrii Consiliului științific vor fi remunerați pentru sarcinile pe care le îndeplinesc. Informațiile privind tendințele în cercetare sau aspectele de politică pe care Consiliul științific le comunică Comisiei urmează să fie apoi transmise de Comisie statelor membre. Articolul 7 precizează, de asemenea, că informarea și cooperarea atât la nivel european, cât și la nivel internațional sunt importante pentru a spori vizibilitatea CEC pentru cei mai buni cercetători din UE și din restul lumii, în conformitate cu practicile actuale. La articolul 8, a fost operată o singură modificare, prin care se solicită Comisiei să informeze, periodic și în timp util, configurația Comitetului pentru programul CEC cu privire la punerea în aplicare a activităților CEC.

Acțiunile Marie Skłodowska-Curie

40. În programul-cadru, articolul 13 confirmă că obiectivul principal al acțiunilor Marie Skłodowska-Curie este de a sprijini carierele în cercetare în toate etapele, cu un accent deosebit pe cercetătorii aflați la începutul carierei, precum și de a promova excelența în cercetarea ascendentă și de a dezvolta și atrage talente în cercetare. Articolul reiterează sprijinul pentru schimburile de personal în domeniul cercetării. Trimiterea inițială la considerentele de securitate a fost mutată la considerentul 14, deoarece accentul pus pe securitatea cercetării este un aspect orizontal transversal și nu este legat doar de acțiunile Marie Skłodowska-Curie.
41. În **programul specific**, articolul 9 reiterează caracterul ascendent al finanțării acțiunilor Marie Skłodowska-Curie și precizează că orice abatere de la acesta în vederea direcționării anumitor activități către priorități tematice specifice, tipuri de instituții de C&I sau poziții geografice poate avea loc numai în cazuri justificate în mod corespunzător și dacă este pusă la dispoziție finanțare suplimentară din alte surse. Paragraful referitor la sinergiile cu alte părți ale acestui program a fost eliminat, deoarece constituie un principiu orizontal. Ca parte a negocierilor privind acțiunile Marie Skłodowska-Curie, s-a pus accentul pe coeficienții corectori pentru fiecare țară utilizați pentru a asigura condiții de muncă competitive și atractive și egalitatea puterii de cumpărare a remunerării, ca urmare a criticilor ample la adresa metodologiei lor și a frecvenței actualizării acestora.

Centrul Comun de Cercetare (JRC)

42. În **programul-cadru**, articolul 14 precizează acum că Centrul Comun de Cercetare ar trebui, de asemenea, să furnizeze statelor membre sprijin științific și în materie de cunoștințe independente și bazate pe dovezi, după caz. În **programul specific** au fost introduse doar câteva modificări minore la articolul 10.
43. În opinia președinției, acest pilon a atins un anumit nivel de maturitate în această etapă a negocierilor, deși acest lucru nu înseamnă că toată lumea este de acord cu totul. Recomandarea este de a concentra eforturile asupra altor părți care au mai multă nevoie de atenție suplimentară, pentru a reveni apoi la acest pilon.

Blocul 3: Competitivitate și societate

Parteneriatele europene

44. La articolul 11 din **programul-cadru**, se definesc două tipuri de parteneriate, bazate fie pe un memorandum de înțelegere, fie pe un angajament contractual cunoscut sub denumirea de întreprindere comună. Deși diferă de actualul program-cadru, în care parteneriatele cofinanțate se bazează pe granturi, această schimbare ar putea fi văzută ca o simplificare binevenită, în așteptarea unor clarificări suplimentare cu privire la proces. S-a adăugat alineatul (3a) pentru a stabili în mod oficial cerința ca orice parteneriat european să se bazeze pe o agendă strategică de cercetare și inovare care să descrie prioritățile tematice, rezultatele preconizate și o foaie de parcurs corespunzătoare. S-a adăugat alineatul (5) litera (ba) pentru a preciza că parteneriatele ar trebui create numai atunci când alte măsuri ale UE nu ar atinge obiectivele vizate. S-a adăugat alineatul (5) litera (a) pentru a oferi garanții majorității statelor membre cu privire la rolul lor în identificarea și selectarea parteneriatelor bazate pe memorandumuri de înțelegere. Există în continuare întrebări cu privire la gestionarea optimă a fondurilor virtuale astfel încât fiecare stat membru să își cofinanțeze doar propriii participanți la proiecte. În plus, trebuie stabilit cum va contribui financiar industria.
45. La articolul 5 din **programul specific**, textul care prevedea că selecția parteneriatului se face doar de către Comisie a fost eliminat de la alineatul (1) litera (a) pentru a permite ca identificarea și selecția să se facă în comun cu statele membre. Alineatul (1) litera(a) punctul (iii) stabilește că numărul minim de parteneri participanți la un consorțiu este de 10 state membre (40 % din totalul statelor membre actuale), având în vedere că majoritatea au solicitat să fie mai multe decât cele cinci propuse inițial. În plus, la alineatul (1) litera (a) punctul (via), s-a adăugat, ca criteriu de selecție, o strategie privind datele, asemenea integrării IMM-urilor și a întreprinderilor în curs de extindere la alineatul (1) litera (a) punctul (viiia). La alineatul (1) litera (aa) punctul (xiiia), s-a adăugat obligația Comisiei de a face schimb de detalii din evaluări cu organismele UE și cu statele membre, în timp ce la alineatul (1) s-a adăugat litera (ab) pentru a preciza că, în caz de neconformitate, statele membre trebuie să fie informate cu privire la orice acțiune întreprinsă de Comisie. Sunt în continuare necesare lucrări și discuții substanțiale în legătură cu articolele privind parteneriatele.

46. Întrucât multe state membre au considerat componenta „Societate” nesatisfăcătoare, președinția a colaborat cu acestea pentru a o reformula și a o consolida printr-un enunț mai clar, care să definească rolul, domeniul de aplicare și interconexiunea acesteia cu componenta „Competitivitate”. Deși s-au înregistrat progrese îmbucurătoare, trebuie depuse în continuare eforturi pentru a delimita și a consolida dimensiunea societății. Articolul 15 din **programul-cadru** identifică două componente ale cercetării și inovării în colaborare, una privind competitivitatea și una privind societatea. La un nou alineat se stabilește că cele două componente trebuie dezvoltate în mod coerent pentru a asigura consolidarea reciprocă și acoperirea fără lacune ale peisajului cercetării și inovării pentru o Uniune puternică și rezilientă.
47. Articolul 15 menționează și un posibil sprijin continuu pentru restul activităților de cercetare și inovare ale misiunilor, precum și pentru mecanismul noului Bauhaus european, și nu le mai raportează exclusiv la componenta „Societate”. În ambele cazuri, statele membre au subliniat că este necesar să se stabilească legături puternice cu alte programe relevante ale UE, în special cu FEC, pentru a asigura adoptarea și valorificarea eficace ale rezultatelor cercetării, în conformitate cu obiectivele inițiale ale misiunilor și, de asemenea, având în vedere alinierea strânsă dintre misiuni și componentele de politică ale FEC. Toate celelalte activități legate de misiuni pot fi sprijinite în cadrul programelor de lucru ale Orizont Europa. În mod similar, mai multe state membre au remarcat că soluția cea mai simplă în ceea ce privește mecanismul noului Bauhaus european ar fi integrarea restului de activități de cercetare și inovare ca subiecte în programele de lucru.
48. La articolul 11 din **programul specific**, componenta societală a fost rescrisă pentru a stabili trei domenii principale care să ghideze transformarea societală: înțelegerea schimbărilor geopolitice, de mediu, tehnologice și democratice și utilizarea unor date concrete în elaborarea politicilor; promovarea unor societăți democratice, juste și sigure și susținerea culturilor și a industriilor creative europene.

Blocul 4: Inovare

Consiliul European pentru Inovare (CEI)

49. Unul dintre obiectivele generale a fost de a clarifica interconexiunea dintre CEI și FEC, în special având în vedere InvestEU și mecanismul pentru extindere, pentru a defini domeniul de aplicare și complementaritatea adecvate și a modifica textul în consecință. În acest scop, s-a adăugat un nou considerent 15b. Va trebui să se continue acest demers pentru a găsi o soluție optimă și a se ajunge la o aplicare simplificată în viitor. În acest context, alineatele (7) și (10) de la articolul 34 din programul specific, care stabilesc cazurile excepționale în care CEI poate încă să intervină și să ofere finanțare ulterioară sau finanțare întreprinderilor eligibile pentru finanțare, rămân deschise pentru noi discuții.
50. În **programul-cadru**, domeniul de aplicare al CEI a fost specificat mai în detaliu și s-a făcut o adăugire la articolul 16 pentru a preciza obligația de a funcționa în complementaritate reciprocă cu instrumentele FEC. În ceea ce privește granturile pentru cercetători, s-a adăugat un accent pe faza inițială a cercetărilor. La sarcinile serviciilor de accelerare a dezvoltării întreprinderilor s-a adăugat și facilitarea accesului la infrastructurile de cercetare și tehnologie și a utilizării acestora, pe lângă activitățile de creare de rețele. În plus, s-a introdus o descriere a sarcinilor de tip ARPA (Agenția pentru proiecte de cercetare avansată) pentru managerii de programe, pentru a clarifica ce se înțelege prin această abordare. Opiniile diferă în ceea ce privește nivelul de autonomie care trebuie acordat. Din cauza pozițiilor divergente privind finanțarea cererilor de apărare exclusiv printr-o abordare de tip DARPA (Agenția pentru proiecte de cercetare avansată în domeniul apărării), textul a fost marcat cu caractere aldine cursive pentru a se continua negocierile cu privire la o posibilă soluție. Președinția identifică trei soluții posibile: să se continue cu propunerea Comisiei, care să fie concretizată în consecință; să se definească un proces care să poată alimenta abordarea de tip DARPA a CEI prin fonduri din partea de apărare a FEC sau să se adauge abordarea de tip DARPA în componenta de apărare a FEC pentru a reuni toate investițiile strict legate de apărare. Până în prezent, în cadrul discuțiilor, statele membre au sprijinit în principal ultimele două opțiuni. S-a adăugat un nou considerent 15a, în care se explică certificarea programelor și organismelor naționale pentru sistemul plug-in.

51. La articolul 34, s-a precizat că granturile pentru tranziție ale CEI pot fi acordate fără cereri de propuneri, dacă acest lucru este stabilit în programele de lucru, la recomandarea administratorului programului și cu avizul unor experți externi independenți. În plus, s-a precizat că instrumentul Accelerator al CEI poate sprijini întreprinderile mici cu capitalizare medie în cazuri excepționale. În plus, s-a introdus un text în care se precizează că dezinvestițiile din Fondul CEI trebuie tratate ca restituiri către Fondul CEI, cu o formulare similară celei utilizate în FEC.
52. La articolul 12 din **programul specific**, mandatul președintelui comitetului CEI a fost prelungit la patru ani, cu posibilitatea de a fi reînnoit o singură dată. Printre cerințele necesare s-a adăugat experiența dovedită, având în vedere vizibilitatea mare a funcției. În ceea ce privește membrii comitetului CEI, s-a adăugat distribuția tematică la aspectele care trebuie echilibrate.

Ecosistemele de inovare

53. La articolul 17 din **programul-cadru**, se specifică sprijinul pentru activitățile legate de prioritățile strategice și se pune accentul pe crearea unor ecosisteme de inovare transnaționale conectate. De asemenea, trebuie căutate sinergii cu alte componente-cheie ale programului-cadru. La articolul 17, partea referitoare la sprijinul pentru activitățile de promovare a integrării triunghiului cunoașterii rămâne deschisă, deoarece mai multe state membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT) nu a fost inclus în propunerea Comisiei și au solicitat reintroducerea acestuia. Mai multe state membre au cerut, în plus, clarificări cu privire la această omisiune și la situația EIT și a comunităților sale de cunoaștere și inovare în următorul program Orizont Europa. Însă unele state membre ar prefera să aștepte propunerea Comisiei privind revizuirea Regulamentului EIT, preconizată pentru sfârșitul anului 2026. Din acest motiv, textul a fost marcat cu caractere aldine cursive urmând să fie supus unor discuții ulterioare, inclusiv la articolul 13 din programului specific, iar Comisiei i s-a solicitat, de asemenea, să furnizeze un document neoficial privind EIT pentru a oferi informații statelor membre.

54. La articolul 13 din **programul specific**, cercetătorii au fost adăugați la părțile interesate care beneficiază de înființarea și sprijinirea huburilor conectate. În ceea ce privește activitățile de sprijinire a dezvoltării ecosistemelor de inovare paneuropene, s-a specificat accentul pus pe integrarea și stimularea punctelor forte și a potențialului. Sprijinul specific acordat IMM-urilor, întreprinderilor nou-înființate și întreprinderilor în curs de extindere în cadrul acestei subcomponente a pilonului de inovare a fost conectat la celelalte subcomponente, huburile conectate și inițiativele ecosistemului de inovare în scopul de a oferi o abordare mai coerentă. În plus, i s-a solicitat Comisiei să prezinte un document neoficial care să descrie mai detaliat activitățile preconizate să aibă loc în cadrul acestei componente a pilonului de inovare.
55. Există mai multe chestiuni nesoluționate legate de acest pilon, și anume interconexiunea clară dintre CEI și FEC, abordarea de tip DARPA din cadrul CEI și viitorul Institutului European de Inovare și Tehnologie, care necesită o atenție suplimentară. În plus, ar trebui monitorizată contribuția ecosistemelor de inovare la peisajul investițiilor stabilit de CEI și de instrumentele FEC.

Blocul 5: Spațiul European de Cercetare (SEC)

56. Ar trebui remarcat faptul că articolele de extindere atât din programul-cadru, cât și din programul specific sunt încadrate între paranteze pătrate, spre regretul mai multor state membre.
57. În **programul-cadru**, articolul 18 fost împărțit în trei articole, fiecare specificând principalele componente ale acestui pilon, și anume realizarea SEC, mecanismul de sprijin al politicilor și infrastructurile de cercetare și tehnologie.

Spațiul european de cercetare

58. Articolul privind SEC se referă acum la ansamblul complet de valori și principii ale SEC și ale Pactului pentru cercetare și inovare, în locul să enumere doar o parte din ele.
59. La articolul 14 din programul specific, s-a precizat că realizarea SEC ar trebui să fie rezultatul unui efort comun al Uniunii și al statelor sale membre, prin definirea și aprobarea în comun a priorităților. Prin urmare, în așteptarea viitorului act legislativ privind SEC, nu a fost introdusă o trimitere directă la agendele de politici privind SEC.

60. În **programul-cadru**, noul articol 18a privind infrastructurile de cercetare și tehnologie subliniază că este necesar ca UE să dispună de un ecosistem coerent și conectat de infrastructuri paneuropene și de servicii conexe. În plus, articolul clarifică faptul că sprijinul de până la 20 % din costurile de construcție ale noilor capacități critice de talie mondială include și modernizări importante ale capacităților critice existente. Există încă dezacorduri cu privire la introducerea acestui tip de sprijin din cauza preocupărilor legate de unele dintre posibilele consecințe economice. A existat o încercare de a aborda acest aspect în programul specific (a se vedea mai jos). S-a precizat că aceste infrastructuri ar trebui să fie identificate și aprobate în comun de către UE și statele membre în cadrul unui proces deschis, transparent și competitiv, bazat pe criterii clare. Considerentul 19 subliniază că sprijinul pentru infrastructuri ar trebui să reflecte nevoile strategice ale UE și să ofere valoare adăugată europeană printr-o planificare coerentă pe termen lung și prin investiții coordonate, inclusiv ținând seama de activitatea Forumului strategic european privind infrastructurile de cercetare (ESFRI) pentru infrastructurile de cercetare, și solicită înființarea unui forum strategic similar pentru infrastructurile de tehnologie. Urmează să fie supusă unor discuții ulterioare opțiunea ca FEC să contribuie, de asemenea, la finanțarea infrastructurilor care sunt importante pentru competitivitatea europeană.
61. În **programul specific**, articolul 16 privind infrastructurile de cercetare și articolul 17 privind infrastructurile de tehnologie au fost armonizate în măsura posibilului, având în vedere activitățile care urmează să fie sprijinite, inclusiv accesul IMM-urilor, al întreprinderilor nou-înființate și al celor în curs de extindere, precum și colaborarea și crearea de rețele între cele două tipuri de infrastructuri, ori de câte ori este cazul. În plus, textul a fost actualizat pentru a fi în concordanță cu programul-cadru, în vederea acordării unui sprijin de până la 20 % pentru costurile de construcție sau de modernizare majoră a infrastructurilor de cercetare și tehnologie de talie mondială. În articolul privind infrastructurile de tehnologie, s-a concretizat sprijinul pentru activitățile de valorificare în vederea accelerării pătrunderii pe piață. S-a introdus un nou articol 17a care stabilește criterii orientative pentru sprijinirea construirii sau modernizării majore a infrastructurilor de cercetare și tehnologie de talie mondială.

Blocul 6: Normele de participare și de diseminare

Eligibilitate

62. În **programul-cadru**, articolul 21 stabilește criteriile de eligibilitate. În urma cererii din partea unei mari majorități a delegațiilor, a fost reintrodusă **marca de excelență** pentru a recunoaște proiectele de cercetare și inovare de înaltă calitate din cadrul programului Orizont Europa care nu au obținut finanțare (a se vedea și articolul 8 din dispozițiile generale). În plus, s-a adăugat alineatul (1a) pentru a clarifica faptul că orice entitate juridică, inclusiv entitățile juridice din țări terțe neasociate sau organizațiile internaționale, pot participa la acțiuni în cadrul programului Orizont Europa. Aceasta nu include accesul la finanțare, pentru care se precizează condițiile în alineatele următoare. Alineatul (10) a fost împărțit în două pentru a separa acțiunile neeligibile pentru finanțare de activitățile legate de celulele stem umane care pot fi finanțate. Alineatul (11) privind rezilierea a fost extins pentru a detalia mai bine condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un proiect în cadrul instrumentului Accelerator al CEI, ceea ce rămâne un punct de discutat pentru unii. În plus, s-a adăugat alineatul (12a) pentru a clarifica faptul că programele de lucru pot stabili și alte criterii de eligibilitate în cazuri justificate în mod corespunzător.

Cererile de propuneri

63. Articolul 23 detaliază cererile de propuneri. S-a făcut o adăugire pentru a stipula că întregul conținut al cererilor de propuneri trebuie inclus în programul de lucru. Mai multe state membre au dorit ca cererile de două etape și evaluarea „în orb” să fie incluse în legislație, și nu în programele de lucru, așa cum se făcea de obicei. Această chestiune a făcut parte din dezbaterile mai ample privind simplificarea, pe care președinția a încercat să o facă să avanseze, președințiile ulterioare urmând să se ocupe de finalizarea ei. S-a adăugat și că programele de lucru ar trebui, de asemenea, să specifice cererile de propuneri pentru care poate fi acordată marca de excelență, împreună cu marca de competitivitate.

Mecanismul de asigurare reciprocă

64. Articolul 30 precizează ratele specifice ale contribuției la mecanismul de asigurare reciprocă, stabilind o rată standard de 5 %, care poate fi majorată la 8 % sau redusă sub 5 %. Este posibil să fie necesară modificarea ratelor din cauza fluctuațiilor piețelor și a creșterii numărului de utilizatori din programe care sunt în afara programului Orizont Europa. În general, statele membre au salutat această adăugire.

Diseminarea și valorificarea

65. S-a redenumit articolul 32 și s-a adăugat o nouă literă la alineatul (1) privind obligațiile beneficiarilor de a proteja rezultatele relevante pentru securitate, făcând trimitere la activele intelectuale, ca răspuns la preocupările tot mai mari ale statelor membre cu privire la securitatea cercetării. Întrucât articolul 32 se referă și la FEC și la punerea în aplicare a unor măsuri de securitate suplimentare pentru a proteja interesele strategice ale UE, s-au depus eforturi pentru a-l alinia la programul Orizont Europa, în scopul de a asigura coerența între cele două.

Achiziții înainte de comercializare și achiziții publice de soluții inovatoare

66. La articolul 33, mai multe state membre și-au exprimat dorința de a include trimiteri la directivele existente pentru achizitorii publici. Comisia a precizat că articolul se referă atât la achizitorii publici, cât și la cei privați, precum și la achizițiile înainte de comercializare și cele comerciale. Directivele existente nu abordează toate aceste aspecte și, prin urmare, este necesară o terminologie armonizată în acest program. Din contra, directivele existente se aplică numai achizițiilor efectuate de entități publice.

VI. CALEA DE URMAT

67. Având în vedere situația actuală, președinția consideră că este util să se reflecteze asupra următoarelor aspecte pentru a continua negocierile:
- integrarea celor șase blocuri pentru a uni dispozițiile tematice ale programului-cadru și ale programului specific în propuneri combinate complete, astfel încât să se asigure o imagine de ansamblu clară și coerență în întregul text, evitându-se repetițiile și contradicțiile;

- necesitatea de a aloca suficient timp și suficiente eforturi unor discuții constructive și în cunoștință de cauză despre aspecte-cheie de importanță strategică, inclusiv prin organizarea de atelierele tehnice, după caz, astfel încât să se elaboreze un program-cadru pentru cercetare și inovare care să reflecte un angajament puternic al UE față de o excelență științifică, o suveranitate tehnologică și o autonomie strategică care să poată aborda provocările viitoare.

VII. CONCLUZII

68. În cursul mandatului său, președinția a pus un accent strategic pe continuarea lucrărilor privind atât programul-cadru pentru cercetare și inovare, cât și programul specific de punere în aplicare a programului-cadru. Președinția a urmărit să promoveze un dialog constructiv între statele membre și să faciliteze deliberări incluzive și structurate pentru a înainta cu negocierile.
69. Aceste eforturi au culminat cu prezentarea mai multor propuneri de compromis pentru fiecare pilon al programului-cadru și al programului specific. Fără a pretinde că este vorba de un acord, președinția consideră că ultimele texte de compromis⁴ reprezintă un rezultat îmbucurător în această etapă a negocierilor și având în vedere cele care urmează. Delegațiile s-au angajat să continue negocierile pe baza progreselor înregistrate, urmărind să ajungă la un consens cu privire la chestiunile nesoluționate și urmând logica „nu se aprobă nimic până când nu se aprobă totul”.

---

⁴ Documentele 15308/25, 14839/25, 15671/25, 15314/25, 15638/25, 14838/25.